

Predmet: slovenský jazyk a literatúra

1. Doplňte chýbajúce písmená (spolu 20 písmen). Zreteľne rozlíšte veľké a malé písmená a diakritické znamienka (dĺžne, mäkkene, bodky...).

Jež ob__čajn__ sa u nás v__skytuje v dvoch samostatných poddruhoch. Západoeurópsk__ má prsia hnedé, zatiaľ čo __ýchodoeurópsk__ má prsia biele a žije vo __ýchodnej __urópe. Jež je aktív__ prevažne v noci a za šera. Ob__va prakticky všetky biotop__ s výnimkou ihličnatých lesov, kde sa s ním sotva stretne. Pri svoj__ch loveckých potulkách zničí veľa lesn__ch, poľn__ch a záhradn__ch škodcov, takže jeho v__soká populačná hustota je pre nás veľmi užitočná. Vďaka p__chliačom sa dokázal až dodnes dobre ochrániť pred svoj__mi prirodzenými nepriateľmi. A predsa mu teraz hroz__ veľké nebezpečenstvo, lebo, žiaľ, stáva sa čoraz častejšou obeťou rozvoja automobilizmu na naš__ch cestách.

2. Určte, v ktorom prípade sú vetné členy určené správne.

Správny tréner by mal už od začiatku pozorne sledovať výkony svojich zverencov.

- a) *správny - zhodný prívlastok, zverencov - predmet, od začiatku - príslovkové určenie času*
- b) *by mal sledovať - predmet, pozorne - nezhodný prívlastok, výkony - predmet*
- c) *tréner - vyjadrený podmet, správny - zhodný prívlastok, svojich - nezhodný prívlastok*
- d) *správny - zhodný prívlastok, zverencov - nezhodný prívlastok, výkony - predmet*

3. Určte, v ktorej možnosti sa nachádza jednočlenná veta.

- a) Juniori Myjavy porazili Púchovčanov.
- b) Čosi sa vonku pohlo.
- c) Vonku husto sneží.
- d) Jedni chlapci sa učili, druhí sa hrali v herni.

4. Vo vete *Nezmyselné pílenie stromov je veľkým previnením voči prírode* je prisudzovací sklad:

- a) nezmyselné pílenie
- b) pílenie je previnením
- c) pílenie stromov
- d) veľkým previnením

Predmet: slovenský jazyk a literatúra

5. Vo vete *Na dvore plnom husí a kačíc rástli najkrajšie ruže* je podstatné meno v mužskom rode, jednotnom čísle (sg.), lokále, vzor dub:

- a) ruže
- b) kačíc
- c) husí
- d) dvor

6. Z dovolenky poslali pár pozdravov.

V uvedenej vete určte slovný druh jednotlivých slov.

- a) z – spojka, dovolenky – podstatné meno, poslali – sloveso, pár – číslovka, pozdravov – podstatné meno
- b) z – predložka, dovolenky – podstatné meno, poslali – sloveso, pár – podstatné meno, pozdravov – podstatné meno
- c) z - predložka, dovolenky – podstatné meno, poslali – sloveso, pár – číslovka, pozdravov – podstatné meno
- d) z – spojka, dovolenky – podstatné meno, poslali – sloveso, pár – podstatné meno, pozdravov – podstatné meno

7. Ktorá spoluhláska v slove *vchod* je obojaká:

- a) v
- b) ch
- c) o
- d) d

8. V ktorej z možností sú len pomnožné podstatné mená?

- a) vrkoče, nohavice, piesky, husle
- b) husle, nožnice, Sobotište, plúca
- c) Čachtice, Tatry, Pieniny, husle
- d) umenie, zdravie, lístie, siatie

9. Do vlasov spáchla vôňa líp

V ukážke určte básnický jazykový prostriedok:

- a) epiteton
- b) nonsens
- c) metafora
- d) personifikácia

Predmet: slovenský jazyk a literatúra

10. Aký slohový postup je použitý v ukážke?

Jednotlivé druhy pamäti sa zjavne odlišujú, čo dáva zmysel tomu, aby sa medzi nimi diferencovalo. Rozdiely nie sú iba v tom, na čo sa pamäť vzťahuje, ale aj v tom, ako dlho sa informácia skladuje.

Úvodom by sme mohli zodpovedať otázku, ako funguje proces, ktorý nám umožňuje vyvolať minulé zážitky, skúsenosti, čo sme prežili, čoho sme boli svedkami.

- a) výkladový
- b) rozprávací
- c) informačný
- d) hovorový

11. Ktoré z nasledujúcich slov sa vzťahuje na drámu:

- a) strofa
- b) dejstvo
- c) nonsens
- d) román

12. Frazeologizmus *chváliť sa cudzím perím* znamená:

- a) chváliť sa, že bude stále bohatý
- b) nič sa mu nestane, ak niečo urobí
- c) zbytočne niekomu niečo hovoriť
- d) chváliť sa výsledkami práce iného človeka

13. V ktorej možnosti tvoria slová synonymický rad?

- a) les, hora, rúbanisko, lúka
- b) vyhostiť, vypovedať, vykázat', vyhnať
- c) voňavý, lákavý, nádherný, svieži
- d) samozrejme, iste, určite, samovoľne

14. Inštitúcia Matica slovenská sa nachádza:

- a) v Bratislave
- b) v Martine
- c) v Košiciach
- d) v Nitre

Predmet: slovenský jazyk a literatúra

15. Ktorému vysvetleniu zodpovedá význam tejto rozvinutej metafory vo verši
Vráť láske čas, keď málo vie?

- a) vráť nám mladosť
- b) láska bráni človeku uvažovať
- c) spomeň si na začiatok našej lásky
- d) čas sa nedá vrátiť späť

16. V ktorej z možností je použitý rečnícky štýl?

- a) Inverzia je tiež syntaktickým výrazovým prostriedkom.
- b) Vážený hostia, dovoľte mi, aby som Vás privítal na stužkovej slávnosti 4. B.
- c) Ministerstvo školstva Slovenskej republiky prijme na dobu určitú právnik do majetkovo-právneho odboru.
- d) Makali sme ako takí otroci.

17. Určte, aké literárne útvary (žánre) sú tragédia a komédia (veselohra):

- a) prozaické
- b) lyricko-epické
- c) dramatické
- d) lyrické

18. Báj je:

- a) epické dielo s jednoduchým príbehom, v ktorom vystupujú zvieratá a rastliny, ich konaním sa zosmiešňujú a kritizujú ľudia a podáva mravné ponaučenie
- b) slovná hra, ktorá si vyžaduje pri hľadaní naznačeného riešenia dôvtip
- c) výstižné vyjadrenie životnej skúsenosti
- d) kratší prozaický útvar, v ktorom ľudia vyjadrili svoje predstavy o pôvode sveta, života na Zemi, prírodných úkazoch, bohoch, bájných hrdinoch

19. Vyberte správnu odpoveď. Jeden riadok básne vytvára:

- a) verš
- b) slohu
- c) repliku
- d) román

Predmet: slovenský jazyk a literatúra

20. Epické literárne dielo, ktoré má široký rozsah, zachytáva život viacerých postáv, má niekoľko dejových línií, sa nazýva?

- a) poviedka
- b) bájka
- c) tragédia
- d) román

21. Ktorá zo schém patrí prerývanému rýmu?

- a) abba
- b) aabb
- c) abab
- d) abcb

22. *Istý pustovník choval skroteného medveďa. Medveď mal rád svojho pána. Raz zazrel, že na nos jeho pána sadá ovad. Chcel ho odohnať, vzal kameň a celou silou ho hodil do ovada. Spolu s ovadom zabil aj svojho veľkého priateľa, svojho pána.*

Aké poučenie vyplýva z uvedenej bájky?

- a) Hlupák je nebezpečnejší ako nepriateľ.
- b) Darmo utekáš pred osudom, ten si ťa vždy nájde.
- c) Nikdy neočakávaj od zvierat, že sa budú správať ako ľudia.
- d) Zvieratá patria do prírody, nemali by sme im brať slobodu.

23. Predpoveď počasia na 11.03.2020 (Streda) *Oblačno až zamračené a miestami, najmä na severe, dážď alebo prehánky.*

Ojedinele, postupne miestami znižovanie oblačnosti - najmä vo východnej polovici územia.

Najvyššia denná teplota 12 až 17, na severe, Horehroní a krajnom východe väčšinou 7 až 12 st.

Teplota na horách vo výške 1500 m okolo 3 st.

Prevažne západný vietor 3 až 10 m/s (10 až 35 km/h), v nárazoch ojedinele okolo 15 m/s (55 km/h). Na horách nad pásom lesa búrlivý vietor, prechodne až víchrica. K večeru bude vietor na väčšine územia slabnúť.

Predpokladané množstvo zrážok:

do 2 mm, v Žilinskom kraji miestami okolo 5 mm / na hrebeňoch Tatier

do 5 cm snehu. SHMÚ, OMPaV, AK 11.3.2020 12:18 SEČ

Predmet: slovenský jazyk a literatúra

Z ukážky vyplýva:

- a/ na celom území SR prší celý deň
- b/ fúka silný vietor na celom území SR
- c/ fúka silný vietor nad pásmom lesa
- d/ k večeru sa ešte viac rozfúka

24. Akými slovnými druhmi sú zvýraznené slová vo vetách: *Dievčatko má zo päť rokov. Je slušná, ale nie vždy..*

- a) príslovka, častica
- b) častica, spojka
- c) predložka, spojka
- d) citoslovce, častica

25. Vyberte možnosť, v ktorej sú uvedené len jazykové štýly.

- a) odborný, publicistický, informačný, opisný
- b) opis, správa, výklad, úvaha
- c) náučný, rečnícky, umelecký, hovorový
- d) náučný, výkladový, publicistický, rozprávací

26. Do vety *Starec umrel vo svojich deväťdesiat-ch rokoch* **doplňte správne –i, –í, –y, –ý.**

- a) í
- b) i
- c) ý
- d) y

27. Určte, akým spôsobom vzniklo slovo *kníhtlačiareň*.

- a) odvodzovaním pomocou slovotvornej predpony
- b) skladaním z dvoch slovotvorných základov
- c) odvodzovaním pomocou slovotvornej predpony a prípony
- d) odvodzovaním pomocou slovotvornej prípony

28. Vyberte jednoduchý slovesný tvar.

- a) budeme maľovať
- b) bol by spieval
- c) sedel som
- d) báť sa

Predmet: slovenský jazyk a literatúra

29. V ktorej z možností sa všetky slová skloňujú podľa vzoru cudzí?

- a) bratov batoh, najrozšírenejším, slovenským, južný
- b) husacia pečeň, niečí batoh, Revúca, starší človek,
- c) motýlie krídlo, niektoré, takých, hlbšie potoky
- d) stredoslovenské, jazykových, strednom, niekoľké gazdiné

30. Označte rad, v ktorom je jedno slovo napísané pravopisne nesprávne.

- a) história, dlhá-predlhá, lyrika, všestranný
- b) ranný stredovek, s myšlienkou, Gréci, múdri rodičia
- c) kryštálový cukor, pred naším letopočtom, geniálny, egyptská
- d) vyše tisíc rokov, prostriedky, benátsky cestovateľ, civilizácia

31. Prídavné mená *fazuľový, podnikateľský, vodný, železný, mäsový* sú:

- a) jedno je akostné
- b) všetky vzťahové
- c) všetky neživotné
- d) jedno je vzťahové

Predmet: slovenský jazyk a literatúra

VYPRACOVANIE

1. Jež obyčajný sa u nás vyskytuje v dvoch samostatných poddruhoch. Západoeurópsky má prsia hnedé, zatiaľ čo východoeurópsky má prsia biele a žije vo východnej Európe. Jež je aktívny prevažne v noci a za šera. Obýva prakticky všetky biotopy s výnimkou ihličnatých lesov, kde sa s ním sotva stretneme. Pri svojich loveckých potulkách zničí veľa lesných, poľných a záhradných škodcov, takže jeho vysoká populačná hustota je pre nás veľmi užitočná. Vďaka pichliačom sa dokázal až dodnes dobre ochrániť pred svojimi prirodzenými nepriateľmi. A predsa mu teraz hrozí veľké nebezpečenstvo, lebo, žiaľ, stáva sa čoraz častejšou obeťou rozvoja automobilizmu na našich cestách.

Počet chýb	BODY
0	20
1	19
2	18
3	17
4	16
5	15
6	14
7	13
8	12
9	11
10	10

Počet chýb	BODY
11	9
12	8
13	7
14	6
15	5
16	4
17	3
18	2
19	1
20 a viac	0

Poznámka: za chybu sa považuje aj nedoplnené písmeno.

Č. otázky	Správna odpoveď	Počet bodov
2.	d)	1
3.	c)	1
4.	b)	1
5.	d)	1
6.	c)	1
7.	a)	1
8.	c)	1
9.	c)	1
10.	a)	1
11.	b)	1
12.	d)	1
13.	b)	1
14.	b)	1
15.	c)	1
16.	b)	1

Č. otázky	Správna odpoveď	Počet bodov
17.	c)	1
18.	d)	1
19.	a)	1
20.	d)	1
21.	d)	1
22.	a)	1
23.	c)	1
24.	b)	1
25.	c)	1
26.	b)	1
27.	b)	1
28.	d)	1
29.	b)	1
30.	b)	1
31.	b)	1

ODPOVEĎOVÝ HÁROK

1. Doplňte chýbajúce písmená (spolu 20 písmen). Zreteľne rozlíšte veľké a malé písmená a diakritické znamienka (dĺžne, mäkčene, bodky...).

Jež ob__čajn__ sa u nás v__skytuje v dvoch samostatných poddruhoch. Západoeurópsk__ má prsia hnedé, zatiaľ čo -ýchodoeurópsk- má prsia biele a žije vo __ýchodnej __urópe. Jež je aktívne__ prevažne v noci a za šera. Ob__va prakticky všetky biotop__ s výnimkou ihličnatých lesov, kde sa s ním sotva stretneme. Pri svoj__ch loveckých potulkách zničí veľa lesn__ch, poľn__ch a záhradn__ch škodcov, takže jeho v__soká populačná hustota je pre nás veľmi užitočná. Vďaka p__chliachom sa dokázal až dodnes dobre ochrániť pred svoj__mi prirodzenými nepriateľmi. A predsa mu teraz hroz__ veľké nebezpečenstvo, lebo, žiaľ, stáva sa čoraz častejšou obeťou rozvoja automobilizmu na naš__ch cestách.

Číslo úlohy	Odpoveď
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	

Číslo úlohy	Odpoveď
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	
26.	
27.	
28.	
29.	
30.	
31.	